

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 24 Lipca r. 1833 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.
Sankt-Petersburg dnia 17 lipca.

Przez najwyższy rozkaz dzienny, wydany w obozie pod *Krasnem-Siolem*, d. 11 t. m., Jenerał-Adjutant Jego CESARSKIEJ MOŚCI, Jenerał-Porucznik, Hrabia *Orłow*, wyniesiony na Jenerała Jazdy, z zatrzymaniem dawniejszego nazwania.

— Przez najwyższy rozkaz dzienny d. 12 lipca, Jego CESARSKA MOŚĆ oświadcza Najwyższe zadowolenie Półkownikowi Korpusu Zandarimów, *Priklonskiemu*, za gorliwość odznaczającą się w służbie. (*Rus. Inwa.*)

— Przez najwyższy Rozkaz dzienny 8 lipca, rozkazano, półk Dragonów J. K. W. Xięcia *Alexandra Wirtemburskiego*, nazywać podawnemu półkiem Ryzkim Dragonów. (*Jour. d. St. Petb.*)

— Przez najwyższe ukazy, wydane do Rządzącego Senatu:

D. 1 lipca, „Na okazanie szczególnego zadowolenia Naszego, ku Wojennemu Gubernatorowi Kijowskiemu i Jenerał Gubernatorowi Gubernii Podolskiej i Wołyńskiej, Naszemu Jenerał-Adjutantowi, Jenerałowi-Porucznikowi, *Lewaszewu* iu, za służbę odznaczoną gorliwością i pożytkiem, Nayłaskawiej wynosimy go z pochodzącym od niego potomstwem na dostojność Hrabiego Państwa Rosyjskiego.

D. 2 lipca. Sprawujący obowiązki Gubernatora Cywilnego Ekaterynosławskiego, Radzca Stanu *Longinow*, w nagrodę odznaczający się służby, wyznaczony w Radzie Stanu i mianowany Cywilnym Gubernatorem Ekaterynosławskim.

— Przez najwyższy ukaz do Kantoru Dworu pod 1 lipca, Panny: *Elżbieta Xiężniczka Repninówna*, *Lidia Baronówna Rosen* i *Leonilla Xiężniczka Barjatyńska*, nayłaskawiej mianowane Freylinami N. CESARZOWEJ JEYMOŚCI. (*Gaz. Sen.*)

— CESARZ JEYMOŚĆ, zwracając uwagę na zatrudnienia w komunikacyach lądowych, pochodzące ze złego stanu dróg, w czasie jesiennym i na początku wiosny, Naywyżey rozkazać raczył Komitetowi, złożonemu z Ministrów Skarbu i Spraw Wewnętrznych i Starszego Członka Rady Dróg Komunikacyi, zająć się obmyśleniem sposobów do stopniowego budowania gubernialnych szos, szczególniej z Moskwy do głównych miast Gubernialnych. Komitet ten nakreślił niektóre zasadowe dla budowania i utrzymania dróg prawidła, które też zastrzyżył na potwierdzenie Jego CESARSKIEJ MOŚCI. Prawidła te zawierają się szczególniej w tém, co następuje: I. Drogi rozdzielone są na pięć klass: 1) drogi komunikacyi głównych; 2) drogi komunikacyi wielkich; 3) drogi zwyczajnych pocztowych komunikacyi z gubernii do gubernii; 4) drogi komunikacyi powiatowych, pocztowych i handlowych; i 5) drogi wiejskie i polowe. II. Głównymi drogami rozumieją się następujące: a) trakt z S. Petersburga do Moskwy, prawie ukończony; b) z Moskwy do Nowogrodu-Niższego, już zaprojektowany; c) z Moskwy, przez Gżatsk, do Smoleńska; d) z S. Petersburga do Rygi; e) z S. Petersburga przez Dyneburg, do Kowna, już zaczęty; f) z Moskwy, przez Smoleńsk i Mohilew na Dniepr, do Brześcia-Liteńskiego. — Drogi te mają być budowane i utrzymywane na rachunek skarbu przez Główny Zarząd Dróg Komunikacyi, ponieważ na utrzymanie dróg pobiera się pobór po 25 kop. z duszy. III. Wielkimi komunikacyami nazywają się: a) tak nazywany trakt Białoruski z S. Petersburga przez Kijow do Odessy; b) trakt z Rygi, przez Szawle, do Taurogow, c) trakt kom-

munikacyiny od Taurogińskiego przez Wilno i Grodno do Białego-Stoku; d) z Kijowa przez Żytomierz i Dubno, do Radziwiłłowa; e) z Kijowa przez Czernihow, Kursk, Orel i Tułę do Moskwy; f) trakt z Moskwy do Jarosławia; g) z Moskwy przez Tułę, Orel, Nieżyu, Kijow, Żytomierz i Dubno do Radziwiłłowa; h) z Orła, przez Kursk, Charkow, Połtawę i Krzemieńczuk, do Odessy z jednej strony i, po dostrzeżeniu w późniejszym czasie potrzeby, z drugiej na Don i Kaukaz; i) z Moskwy do Rjazania; k) z Moskwy do Kaługi; l) z Rygi, przez Połock, Witebsk, Smoleńsk i Gżatsk, do Moskwy, albo, po bliższem rozważeniu, prosto przez Siebież, Wielkie-Luki, Biełyj i Gżatsk. Samo przez się wypada, że liczba tych dróg może być powiększona, i same kierunki ich zmienione. Wszystkie wielkie trakty powinny być opatrywane szosami nie zbyt szerokimi, lekko profilow, bez żadnych zbędnych wydatków, ale trwałymi, ile można z muiowaniami i czugunnymi mostami; w tych zaś miejscach, gdzie nie ma dogodności dla robienia szos, nie robić wielkich nasypów ziemi; a w stepach, gdzie nie masz materyałów, zostawiać drogi w naturalnym kształcie; allei na nich nie rozprowadzać; ale tam, gdzie dla bezpieczeństwa od zawiei, potrzebne są dla jadących osobne znaki, zasadzać w pewnych oddaleniach jeden od drugiego, kłaby drzew, albo zasiewać pasy krzewiami, w stepnych zaś miejscach robić kupy z ziemi lub kamieni, stawiać żerdzie, i t. p. — Wielkie drogi mają być robione na rachunek ziemskich powinności, na ośnwie następujące: a) wykonywać roboty szosowe pod naczelnictwem Gubernatora i pod głównem rozrządzeniem Ministeryum spraw wewnętrznych powolnie; b) przy robieniu dróg trzymać się naywięcej dawniejszych kierunków, starając się zresztą naprawić wszystkie ważne omyłki i niedogodności dróg terażniejszych, i pilnując, ażeby drogi służyły dla komunikacyi miast i innych ważniejszych dla handlu miejsc; c) przy prowadzeniu szos na drogach, zostawiać większą szerokość drgi po jednej tylko stronie szosy dla przejazdu bydła; tam zaś, gdzie droga otrzymałowy kierunek, dawać jej szerokość podług ukazu; d) zacząć roboty na takich miejscach, gdzie teraz naprawa trudna; e) mosty muiowane albo czugunne robić także powolnie, nie kosztowne i nie zbyt szerokie, ale kanały starać się robić, szczególniej muiowane. — Zrządza dla opędzenia wydatków są: a) Dobrowolne ofiary; b) pozostałości projektowanego posilkowego poboru ziemskiego; c) powiększenie zwyczajnego poboru ziemskiego; d) otworzenie, na rachunek tegoż poboru, pożyczki w Ustawieniach Kredytowych. — O pobieraniu od przejeżdżających po szosie osobnej opłaty, ze strony Ministeryum Skarbu uczynione będzie w późniejszym czasie urządzenie. — IV. Zwyczajne gubernialne komunikacye pozostają na będących teraz prawidłach, z następującymi odmianami: a) miejsca bardzo trudne i kosztownych naprawek wymagające, zamieniać w szosy zwolne, po ukończeniu wielkich dróg; b) podobnym sposobem budować także muiowane i czugunne mosty, osobiwie w miastach, nie czyniąc jednakże niepomiernych wydatków, dla uniknienia samych przewozów; c) przy wykonaniu stosować się do prawideł, o wielkich drogach wyżej opisanych. V. Pocztowe i handlowe komunikacye pozostają na obowiązku Ziemskiej Policji na niniejszej ośnwie. VI. Utrzymanie dróg wiejskich i polowych należy do obowiązków wła-

ścicieli i włościan skarbowych, przez majątki których one przechodzą. (H. M. Bn. 4.)

Orle d. 29 czerwca.

Od dnia 1go czerwca, nie było w Orle deszczu: zboża i trawa na okolicznych polach zaczęły od wielkich upalów wysychać: d. 28, o godzinie 2rej z południa zaczął padać mąty gęsty deszczyk, i wnet straszliwa powstała burza. Powiększający się deszcz wtenczas zamieniony został przez bujny grad, który w okamgnieniu pokrył ziemię, a w większej części domów połknął okna. Burza łamała wielkie drzewa, i zrywała z domów żelazne dachy; w przeciągu godziny zrządziła w Orle wiele szkody, a w kierunku swoim więcej, niż na 50 wiorst. wyniszczyła na polach wszystkie zboże. (G. S. P.)

W A R S Z A W A.

Dokończenie *Annexu do Zapowru Edyktalnego* z dnia 3 (15) Lipca 1833 r. N. 488. (Umieszczonego w Nrze 81 Kur. Litew.).

LISTA IMIENNA

niewiadomych z teraźniejszego pobytu osób, oddanych pod Sąd Naywyższy Kryminalny, na zasadzie Manifestu NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA WSZECH ROSSYI KRÓLA POLSKIEGO z dnia 26 Października 1831 roku, z powodu zarzutu o spełnienie przestępstw wyłączonych z pod ogólnego przebaczenia, jakie JEGO CESARSKO-KRÓLEWSKA MOŚĆ należącym do byłego w Królestwie Polskiem rokoszu, tymże Manifestem Nayłaskawiej udzielić raczył.

N.	Imię i Nazwisko.	Powołanie przed rokoszem.	Stać zamieszkanie przed rokoszem.	Miejsce teraz pobytu.
Obwiniony o podżeganie do krwawego powstania w dniu 17 (29) Listopada 1830 roku wynikłego, tudzież o morderstwo na osobie Generała Brygady Wojska Polskiego Tomasza Siemiątkowskiego dokonane.				
265	Ludwik Baliński .	Podch. z pół. Gren. Gwar. Król.	Warszawa.	Nie-wiad.
Obwiniony o morderstwo na osobie Generała Brygady Wojska Polskiego Ignacego Blumer dokonane.				
266	Jakób Grabowski .	Feldfebel z półku 5 piech. lin.	Warszawa.	Nie-wiad.
Obwinieni o morderstwo na osobie Kapitana Wojska Polskiego Daniela Terszteniaka dokonane.				
267	Franciszek Senderowski .	Żołnierz z Batalionu Saperów.	Warszawa.	Nie-wia-dome
268	Lukasz Dorociński .	— — — —	— —	— —
Obwiniony o podżeganie do krwawego powstania w dniu 17 (29) Listopada 1830 roku wynikłego, tudzież o podanie w obu Izbach Seymowych wniosku do aktu z dnia 13 (25) Stycznia 1831 roku, ogłaszającego, że Panowanie NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA WSZECH ROSSYI KRÓLA POLSKIEGO NIKOŁAJA Igo i JEGO NAYJAŚNIEYSZEGO Domu w Polsce ustało.				
269	Roman Hrabia Sołtyk.	Posel Powiatu Konieckiego.	Wież Chlewi-ska w Obw. Opoczyńs.	Nie-wia-dome.
Obwinieni o podżeganie do krwawego powstania w dniu 17 (29) Listopada 1830 roku wynikłego, tudzież o popieranie w obu Izbach Seymowych wniosku do aktu z dnia 13 (25) Stycznia 1831				

roku, ogłaszającego, że Panowanie NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA WSZECH ROSSYI KRÓLA POLSKIEGO NIKOŁAJA Igo i JEGO NAYJAŚNIEYSZEGO Domu w Polsce ustało.

270	Władysław Hrabia Ostrowski	Posel Powiatu Piotrkowskiego.	Wież Hele-nów w Obw. Warszaw.	Nie-wia-dome.
271	Walenty Zwierkowski	Radzca Komitetu Towarz. Kredyt.	Wież Białą-Wielką w Ob. Olkusk.	

Obwinieni o popieranie w obu Izbach Seymowych wniosku do aktu z dnia 13 (25) Stycznia 1831 roku, ogłaszającego, że Panowanie NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA WSZECH ROSSYI KRÓLA POLSKIEGO NIKOŁAJA Igo i JEGO NAYJAŚNIEYSZEGO Domu w Polsce ustało.

272	Adam Łuszczewski .	Posel Powiatu Sochaczewskiego.	Wież Struga-w Obw. Sochaczewsk.	Nie-wia-dome.
273	Konstanty Swidziński.	Posel Powiatu Opoczyńskiego.	Wież Sulgo-stów w Obw. Opoczyńs.	
274	Franciszek Wołowski.	Deputowany Okręgu Warszawskiego	Wież Kaski w Obw. Sochaczewsk.	
275	Antoni Hrabia Ostrowski	Senator Kasztelan Król. Polsk.	Wież Ujazd-w Obw. Raw-askim.	
276	Jan Hrabia Leduchowski	Posel Powiatu Jędrzejowskiego.	Wież Jarano-wice w Obw. Kieleckim.	

Obwinieni o Naczelnictwo lub składanie nieprawego Naywyższego Rządu Królestwa Polskiego, po dniu 13 (25) Stycznia 1831 roku w Warszawie zaprowadzonego, a do dnia 5 (17) Sierpnia t roku trwającego bez oświadczenia swej podległości do dnia 1 (13) Września t. r.

277	Adam Xigła Czarzyński	Senator Wojewoda Wielki Podkomorzy Dworu JEGO CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ MOŚCI, Członek Rady Państwa w Cesarstwie Rossyjskiem, a Rady Administrac. w Królestwie Polskiem.	Wież Puławy w Obwodzie Lubelskim.	Nie-wia-dome.
278	Teofil Morawski .	Posel Powiatu Kaliskiego.	Wież Mikołajewice w Ob. Kaliskim.	
279	Stanisław Barzykowski	— — Ostrołęckie-go.	Wież Rogien-nice w Obw. Łomżyńskim.	
280	Jan Skrzynecki . .	Półkownik Dowódca półku 8 piech. lin. Wojska Polskiego	Miasto Obwo-dowe Pułtusk	

Obwinieni o Naczelnictwo lub składanie nieprawego Naywyższego Rządu Królestwa Polskiego, w Warszawie po dniu 5 (17) Sierpnia 1831 zaprowadzonego, a następnie w Zakroczymiu wznowionego, bez oświadczenia swej podległości do dnia 1 (13) Września tegoż roku.

281	Bonawentura Niemcewicz	Obywatel Wojewódz. Kaliskiego.	Wież Mar-chwacz w Ob. Kalis.	Nie-wia-dome.
282	Aloizy Biernacki .	Posel Powiatu Wieleńskiego.	Wież Sulisławice w Ob. Kalis	
283	Józef Swirski . .	Posel Powiatu Hrubieszowskiego.	Wież Gdeszyn w Ob. Hrubieszow.	
284	Jan Olrych Szaniecki.	Deputowany Okręgu Stobnickiego.	Miasto Pińczów w Ob. Stobnickim.	
285	Teodor Morawski .	Obywatel Wojewódz. Kaliskiego.	Wież Dąbrówka w Obw. Sieradzkim.	

Obwiniony o podżeganie do krwawego powstania w dniu 17 (29) Listopada 1830 roku wynikłego, tudzież o składanie nieprawego Rządu Naywyższego w Królestwie Polskiem po dniu 13 (25) Stycznia 1831 r. w Warszawie zaprowadzonego,

a następnie w mieście Zakrocymiu odnowionego, bez oświadczenia swej podległości do dnia 1 (13) Września 1831 roku.

286 Joachim Lelewel . Poseł Powiatu Zele- Warszawa. Nie- chowskiego wiad.

Zastępca Prezesa Sądu Naywyższego Kryminalnego
Generał Leytnant (podpisano) S U L I M A.

Zgodno z Oryginałem

Pisarz Sądu Naywyższego Kryminalnego,
Kaliński.

A U S T R Y A.

Wenecya dnia 9 lipca.

Podług listów z Alexandrii, Vice-Król powrócił do Kairu, po wydaniu rozkazu rozbioru floty. (Gaz. War.)

W a o c h y.

Rzym dnia 22 czerwca.

Dnia 18 czerwca teraźniejszego, przybył tu J.W. Xiążę Leuchtenberg, w powrocie swoim z Ankony, gdzie się znajdował, z przyczyny dójścia do lat zupełnych, dla oglądania przepysznych i rozległych swoich posiadłości. Xiążę oświadczył hrabiemu Ré, dotychczasowemu administratorowi dóbr, oglądanych zupełne swoje z tej administracji zadowolenie. Uwielbiają powszechnie, mądre i roztropne postępowania, jakie ten młody Xiążę pod czas podróży swojej zachował. Taki sposób znajdowania się zasługuje na podwójny szacunek w kraju, gdzie się tyle przypomniał do jego domu przywiązując. Sprawujący interesa bawarskie Hrabia Issaur, towarzyszył Jego Wysockości do Papieża, który go z największą uprzejmością przyjął. Xiążę pozostanie w Rzymie aż do ukończenia uroczystości Świętego Jana i Świętego Piotra, które tu z największą okazałością bywają zawsze obchodzone. Potem się uda w dalszą, do Neapolu, podróż, gdzie jego dostojna matka i siostra teraz się znajdują.

— Gazeta *Notizie del Giorno*, wychodząca tu, donosi następnym sposobem o odejściu pociągu Don Miguela. „W tych dniach Markiz de Lavradio, nadzwyczajny poseł i pełnomocnik Prawowiernego Króla Jegomości przy Stolicy Apostolskiej, oddalił się ztąd do Genui, P. de Rossi, sekretarz legacji, przez czas niebytności ambassadora, tu pozostanie. (Jour. d. St. Peter.

— Dnia 3 lipca —

Dnia 28 z. m. jako w dniu wili S. Piotra i Pawła, odprawiał Papież Grzegorz XVI wspierany przez Kardynałów, osobiście nabożeństwo. Późem zapowiedział salwy z zamku S. Anioła uroczystości, a wieczorem oświecono facyatę i kopułę Watykanu. Wczoraj przeniósł się Papież, według zwyczaju, z pałacu Watykanu do letniego pałacu Quirinal. (Gaz. War. Codz.)

Neapol d. 11 czerwca.

Tworzy się u nas w teraźniejszym czasie wiele towarzystw, mających na celu rozmaite przedmioty przemysłowe i spekulacyjne.

1) Towarzystwo nazwane *Enologica industriale*, mające za główny przedmiot polepszenie uprawy winnic, dając właścicielom ich, wraz z teorią przykład starań, z jakimi chodzić należy około tej delikatnej i szacownej rośliny, w celu pewniejszego i lepszego win zachowania, od wyścia ich z prassy, aż do przelania na butelki, nakoniec wszystko, czegokolwiek wymaga urządzenie i zachowanie tego płynu Towarzystwo, składające się z właścicieli i kupców, spodziewa się, iż wkrótce ukaże w handlu wina mało znane jeszcze, a które godne będą ubiegać się o pierwszeństwo z winami najsławniejszych zakładów w Europie. Akcye, każda 50 dukatów, będą wkrótce wniesione do kasy towarzystwa; poszły już one w górę wyżej 60 dukatów, co dowodzi, do jakiego stopnia przedsięwzięcie to, ma za sobą opinię publiczną.

2) Inne towarzystwa zabezpieczenia powsze-

chnego, nazwane *Del Seboto*, które obejmuje wszystkie gatunki assekuracyj, ugruntowane na spodziewanym powodzeniu, jako to: assekuracje na życie, na niebezpieczeństwa morskie, na zbiór przyszłych plonów, na przypadki pożarów, gradobicia, i t. p. Akcye są po 20 dukatów.

3) Towarzystwo przemysłowe partenopejskie, największe ze wszystkich przedsięwzięć dla rozległości swojego zamiaru, którym jest, polepszenie rolnictwa i chowu bydła, udoskonalenie sztuk i rękodzieł, operacye handlowe, oparte na tych dwóch odnogach przemysłu. Akcye po 30 dukatów kosztują.

Kapitały znaczne, które sprzedaż snadna i korzystna do niego sprowadza, łatwo się będą mogły użyć w części na te przedsięwzięcia, które porządnie myślące głowy utworzyły.

Przykład dążenia do udoskonaleń, który się w innych krajach rozwinął, nie był bezowocnym dla tego królestwa. Tymto sposobem żelazny most postawiony został na *Garigliano*, drogi przezrzuć Kalabryą, która ich zgola prawie do tychczas nie miała, a Sycylią przejechać można w powozie, od wyniosłości obróconey ku Malcie aż do samej stolicy.

— Wybuchnienie Węznwiuszu trwa od 28 maja zeszłego. Na dawnym kraterze, zatkanym przez lawę podczas wybuchu zdarzonego w miesiącu lutym, uformował się nowy krater, który wyrzuca kamienie i popiół do bardzo znakomitej wysokości, z hukiem rozchołzącym się daleko. Na wschodnim boku góry otworzyło się czeluście, z którego się patająca lawa wydobywa; potok jej płomienisty płynie w stronę miasteczka *la Torre dell'annunziata*, tak często pustoszonego przez lawę.

Pierwszego czerwca napływ ciekawych był znakomity. Rachowano więcej tysiąca widzów, którzy noc nad brzegiem krateru przepędzili, pomiędzy którymi znajdował się Wielki Xiążę Toskanii, Xiężna Badeńska, i niekończona liczba znakomitych Anglików. O pięćdziesiąt kroków od patającego łożyska lawy, porożstawiane były dla Xięcia i jego orszaku kosze, zawierające w sobie rozmaite chłodzące i orzeźwiające napoje, lody, wino Bordeaux i t. d. (Jour. de St. Pet.)

F R A N C Y A.

Paryż dnia 10 lipca.

Na przyszły kwiecień, urządzoną będzie w *Louvre* wystawa plodów przemysłu narodowego.

Prefekt Sekwany zamyśla teraz i w *Paryżu* zaprowadzić oświecenie za pomocą gazu. Na niektórych ulicach są już umądzone rury gazowe, a wykonanie tego planu, wkrótce się rozpocznie. Towarzystwo zawarło potrójny kontrakt: 1) Do ludnych ulic, gdzie jest wiele sklepów, samo urządzi rury gazowe własnym kosztem. 2) Do mniej ludnych; Prefektura ponosić będzie połowę kosztów. 3) a w nieludnych całe koszt.

Podróżni z *Piemontu* przybywający przez Sabaudyą, zapewniają, że w ostatnim kraju, największa panuje spokojność. Spisek, który został odkryty, jest powszechnie przepisywany propagandzie Francuskiej, i nierozważnemu sposobowi myślenia Genuenńczyków, którzy przy tej przewrotności rzeczy spodziewali się osiągnąć swą dawną niepodległość.

Xiążę *Orleanu* odwiedził Królową *Donnę Maryę* i Xiężnę *Braganza*. (Gaz. War.)

— Drukarnia Królewska wydaje dzieło historyczne i naukowe pod tytułem: *Wiadomości i wyjątki z rękopismów Włoskich biblioteki Królewskiej*, przez P. D. ktora Marsandi, Profesora Emerita w Uniwersytecie Padewskim. Ważna ta praca, której Król przyjął dedykację, ściąganie, bez wątpienia, na siebie, powszechną ciekawość uczonych wszystkich narodów; stanowić ona powinna epokę w historii literatury Włoskiej, a nadewszystko Francuskiej, która w znakomitej części winna jest swoje bogactwa Królom, Karolowi VIII i Ludwikowi XII, książ-

dy oni pierwsi, czynili wyprawy za Alpy. Ciekawe to manuskrypty, dzięki pracy pożytecznej i uczoney Professora Marsandi, będą również po raz pierwszy wypuszczone na świat.

— Sad Kryminalny w *Chartres* zakończył sprawę osób, które należały do rozruchow w *Leves*, sprawionego, równie jak w *Clichy*, przez pewnego xiędza francuzkiego kościoła, chcącego przywłaszczyć sobie i zająć kościół parafialny, pomimo Biskupa i władzy cywilney. Zpomiedzy 52 oskarżonych, przysięgli uznali jednego tylko za winnego obrazy, wyrządzoney oficerowi gwardyi narodowej; i ten na miesiąc jeden więzienia skazany został.

— P. Worcel, dawny członek seymu polskiego, jeden z emigrantów patryotów, którzy jeszcze z największą żarliwością służy demokratycznej polskiej sprawie, został wczora zatrzymany w swoim mieszkaniu i do prefektury policyi zaprowadzony.

— Dnia 7 lipca, P. Baron***, mieszkający przy *Chaussée-d'Antin*, dawał świetną ucztę z okoliczności narodzin wnuka. Towarzystwo było nie zmiernie liczne, a blaty obciążone lodami, uwijały się bez przestanku. Jeden z gości, młodzieniec dobrego urodzenia, potrafił zemknąć sześć łyżeczek wyłaczanych, które zrzęcznie do swoich kieszeni pochował; zabierał się już do siódmej, kiedy M***, postrzegłszy to, przestał tylko na zapytaniu: czy jeszcze mu nie było dosyć? Zmieszany podobnem zapytaniem, młody elegant, wyśzedł, wróciwszy zabrane pierwej łyżeczki. (*Jour. d. St. Peib.*)

PORTUGALIA.

List Admirala Napier do Kanclerza Abren e Lima, Ajenta Królowey, Donny Maryi, w Londynie:

„Na pokładzie okrętu *Rainha da Portugal*, w zatoce *Lagos*, dnia 6 lipca. Zabrałem całą flotę *Don Miguela*, wyjąwszy trzy korwety i 2 brygi; posyłam W Panu kopią mego listu do Ministra. Oczekuję tu jutro Margrabiego, dla rozporządzenia wojskiem okrętowem. Jak tylko niektóre okręty wyporządzone zostaną, udam się niezwłocznie do *Lisbony*. Zostaję z szacunkiem i t. d. (podp.) *Carlos de Ponza*.

Rapport Admirala Napier do Margrabiego Loulé:

„Na pokładzie *Rainha*, w *Lagos* dnia 6 lipca. Podobało się Niebu udzielić flocie Jey Królewskiej Mości, zwycięstwa nad nieprzyjacielem, z którym potykałem się dnia 6 h. m., obok przylądku *St. Vincent*, po wypłynieniu wieczorem z flotą moją, z zatoki *Lagos*. Flotta nieprzyjacielska składała się z 2 okrętów liniowych, 2 fregat, 3 korwet, 2 brygow i jednego małego statku; moja zaś z 3 fregat, jednej korwety, jednego brygu, i z małego szonera. Wysłałem zaraz okręt *Villaflor* po okręty parowe w *Lagos*, które wieczorem ze mną się złączyły. Dnia 5go i 4go, morze było tak wzburzone, iż nie można było zahaczyć okrętów nieprzyjacielskich, który to rodzaj natarcia byłem sobie postanowił; dnia 5go przed południem, uciszyło się zupełnie.“

„Liczyłem bardzo wiele na znaczną pomoc ze strony statków parowych, ale wyjąwszy *Wilhelma IV*, okręty te nie były skłonne do dania pomocy; maszyniści i wojsko, stanowczo wzburleni się zbliżyć do nieprzyjaciela, a pierwsi żądali wprzód po 2,000 funtów szter., nim rozpoczną czynności. Muszę jednak oddać sprawiedliwość Panu *Bell*, który wszystko czynił, co było w jego mocy, dla nakłonienia ich do czynności. Podczas gdy jeszcze umawialiśmy się

w tej mierze, powstał mały wiatr; za jego pomocą udałem się z flotą moją na stronę wiatru nieprzyjaciela, który stanął pod lekkimi żaglami w linii bojowej, tak, że dwa jego okręty liniowe znajdowały się na czele, dwie fregaty w tyle, a 3 korwety i 2 brygi, ku wiatrowi w otwartych przerwach.“

„Teraz otworzyłem Kapitanowi mój plan, to jest: natarcia na *Rainha* okrętem banderowym i okrętem *Don Pedro*; *Donna Marya* miała natrzeć na *Princes Real*, *Portuense* i *Villaflor* na *Martins de Freitas*; a *Don Joao*, mający banderę komodorską, jak i mniejsze statki, miały zostać nieatakowane. O godzinie 2giej udała się flotta w szyku bojowym ku swemu przeznaczeniu, i gdyśmy się zbliżyli o wystrzał karabinowy, nieprzyjaciel na całej linii straszny rozpoczął ogień, wyjąwszy *Don Joao*; przywitanie było okropne, kosztowało nas nie mało ludzi, lecz nie potrafiło nas zmieszać; odpowiadaliśmy rzęśnemi strzałami, zachodząc z tyłu okrętu *Rainha*, który trzy razy stawił naprzeciw nam czoło; zaszliśmy mu od strony wiatru z boku; wtedy nieprzyjaciel nie mógł się oprzeć naszemu jego zahaczeniu, które jednak z wielką trudnością uskutecznione zostało; ale swego pokładu bronił walecznie: jakoż doznaliśmy niestety wielkiej straty: *Reves* Kapitan tego okrętu, drugi w komendzie i Kapitan *Charles*, mój Adjutant, wpadli pierwsi na pokład nieprzyjacielski. Pierwszy otrzymał trzy rany niebezpieczne, a drugi pięć, tuż za nimi postąpiłem z oficerami i kilku matkami. Kapitan *George* ochotnik i Porucznik *Woolridge* polegli. Porucznik *Edmunds* i P. *Winter*, mój Sekretarz, są ciężko ranieni. Trzech z nas tylko, Porucznicy *Lost*, *Cullis*, i ja nie byliśmy ranieni. Ludzie okrętowi poskoczyli nam na pomoc, i w pięciu okolo minutach, staliśmy się panami okrętu *Rainha*. Tymczasem okręt *Don Pedro* gotował się do zahaczenia, lecz rozkazem Kapitanowi *Goblet* ścigać *Don Joao*, który uchodził, i gdy rozmawiałem jeszcze z Kapitanem, z strzelnicy dolnego piętra *Rainha*, kula karabinowa z największym moim żalem raniła go śmiertelnie. Porucznik *Lost* z kilku ludźmi pozostał dla zajęcia *Rainha*, a okręt banderowy spieszył w pogoń za *Don Joao*. Żagle i liny nasze zostały bardzo uszkodzone; ale przez usiłowania Kapitana floty *Philips*, (który objął teraz dowództwo nad *Rainha*), żagiel przedniego masztu urządzono, liny pozwyżowano, dziury zaszpuntowano, a tymczasem zbliżyliśmy się pod samego *Don Joao*, okręt *Don Pedro* cokolwiek posunął się na przód, gdy Komodor, nie wystrzelivszy ani razu spuścił banderę; wojsko bowiem nie chciało bić się. Trzy korwety i dwa brygi wymknęły się, czemu nie byłem w stanie przeszkodzić. W czasie naszej walki z *Rainha*, Kapitan *Henry*, *Donna Marya* uderzył na *Princesse Real*, którą także z wielką zrzęcznością i mężstwem zahaczył. Na nieszczęście, opłakiwać musimy stratę jego walecznego Porucznika okrętowego *Moore*. *Martins de Freitas* zbyt przewyższał w siłach *Villaflor* i *Portuense*; lubo nstrzelili mu przedni maszt i znacznie go uszkodzili, potrafił jednak uciec z miejsca walki. Powołałem *Don Pedro* przy *Don Joao*, a sam udałem się za uszkodzonym okrętem, który się przed zachodem słońca poddał. Nie znajduję wyrazów do wynurzenia wdzięczności mojej, tak oficerom, jak ludziom okrętowym. Kapitanowie *Reeves* i *Goblet* z odniesionych ran umarli.“ (*Gaz. War.*)

Reszta wiadomości zagranicznych w dodatku 2gim.

Observacje meteorologiczne.	Czas Obserwacji.		Wysokość Barom.		Wys. Ther. Réau.		Wiatr.		Stan powietrza.	
	d. 21	o 3 wieczor.	27	cal. 9 4 lin.	+ 18 1/2	stopni.	Półn.-zach.		Chmury.	
	d. 22	— — —	27	— 5,7 —	+ 18 1/2	— —	Półn.-zach.		Chmury.	
	d. 23	— — —	27	— 4,9 —	+ 15	— —	Półn.-zach.		Pochmurno.	
	d. 24	o godz. 4 rano.	27	— 5,0 —	+ 7 1/2	— —	Półn.-zach.		Pochmurno.	

DODATEK

DODATEK DRUGI DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 86.

W ilno dnia 24 Lipca v. s. 1853 roku.

N I E M C Y.

Zurich dnia 10 lipca.

Mówią tu o układach, które się toczą z nadreńskimi państwami niemieckimi dla wyjednania tutejszym wychodźcom zagranicznym wolnego przejścia do Belgii, skąd potem kosztem Francji przewiezieni będą mają do Ameryki północnej.

Landau d. 8 lipca.

Po sprowadzeniu do tutejszego więzienia kilkudziesięciu osób, za polityczne przestępstwa i stawieniu tychże przed tutejszym sądem, zakazano publiczności spacerować po wale naprzeciw więzienia.

Dowiadujemy się od świadków wiarygodnych, iż onegdaj aresztowano czterech studentów w Jenie, za związku polityczne: kufer jednego nieprzytomnego zabrano; to aresztowanie nastąpiło z powodu listów, zabranych w Tubindze, tamtejszym akademikom. (Gaz. Codz. Har.)

RZECZY NIDERLANDZKIE.

Bruxella dnia 12 lipca.

Hr. Durham otrzymał w Antwerpii, list od naszego Króla, zapraszający go do Bruxelli.

Wczoraj przebiegł tędy spieszący z depeszami Angielski goniec gabinetowy z Londynu do Konstantynopola.

P. Van de Wejer będzie wspólnie z P. Goblet należał do układów Konferencji Londyńskiej, w sprawach hollendersko belgijjskich. (Gaz. Har. Codz.)

A N G L I A.

Londyn dnia 12 lipca.

Podług wiadomości z Bermudy z dnia 21 Maja, stan Indyy-Zachodnich jest bardzo krytyczny; w Demerarze, miasto wybuchnąć powstanie między Murzynami.

W Quebecu odbyło się dnia 1 Maja zgromadzenie prowincjonalne; postanowiono podanie adresu do Króla, aby obecna konstytucja Kanady, została niezmiennie utrzymana.

Donoszą z Maracaibo z dnia 16 Maja: „Kongres Wenezuelski, zniósł znaczną większość głosów, dziesięć i monopol tabaki. Plantacja tabaki jest już dla całego kraju, postanowieniem z dnia 29go kwietnia, za wolną uznana. Rozporządzenie względem zniesienia dziesięciny, zostało także przez władzę wykonawczą potwierdzone; jednak dopiero z początkiem 1854 r. będzie uskutecznione: gdyż dochód z niej jeszcze jest wydzierżawiony. (Gaz. Har.)

O g ł o s z e n i a.

1. Prowiantski Departament Ministerium Wojennego ogłasza, iż w skutek rezolucyi Zwierzchności, na dostawę prowiantu i owsa w następującym 1854 roku, dla osiedlonych w Słobodzko-Ukraińskiej Gubernii Woysk i innych, znajdujących się w okręgu tego osiedlenia, tudzież Chersońskiego batalionu wewnętrznej straży, Żandarmską komendą i powiatowych Inwalidnych komend, przeznaczają się w Słobodzko-Ukraińskiej Skarbowej Izbie, w następującym miesiącu listopadzie targ 2go i przetarg 7go dnia.

Ilość zaś prowiantu i owsa i kondycye, na ośnowie których powinna się odbywać dostawa onych, objawione będą przy targach.

Na wyżej wymienione terminy wzywają się życzący do targów z załogami, jakie postanowione Ustawą N a y w y ż e y zatwierdzoną 17go października 1850go roku.

Tymczasem uprzednio Prowiantski Departament obwieszcza, iż życzącym oddano będzie do woli, podjąć się dostawy produktów, ile kto może w miarę jego ewikcyy; iż opłata pienię-

dzy czynioną będzie akuracie w terminach podług umów, bez najmniejszego zatrzymywania i zwłoki; i że przy przyjmowaniu dostawowych produktów, przestrzegana będzie najsurowsza sprawiedliwość, i zgoła nie będą miały miejsca, nie tylko ucisk, lecz i najmniejsza próżna zwłoka.

Naczelnik Oddziału Bielajew.

Naczelnik Stołu Nikonowicz.

(899)

1. Prowiantski Departament Ministerium Wojennego ogłasza, iż na dostawę prowiantu i owsa dla zaopatrzenia w następującym 1854m roku osiedlonych w Chersońskiej i Ekaterynosławskiej Guberniach Woysk, i innych znajdujących się w okręgu tego osiedlenia, przeznaczają się w Chersońskiej i Kijowskiej Izbach Skarbowych targi 11go i przetargi 15 stycznia 1854 roku.

Ilość prowiantu i owsa i kondycye, na ośnowie których powinna odbywać się dostawa onych, objawione będą przy targach.

Na wyżej wyrażone terminy wzywają się życzący z załogami, postanowionemi Ustawą N a y w y ż e y zatwierdzoną dnia 17go października 1850go roku.

Tymczasem uprzednio Prowiantski Departament oświadcza, iż życzącym zostawia się do woli, podjąć się dostawy w takiej ilości, w jakiej kto sam zechce, i ubezpieczy akuratność oney pewnemi załogami; że opłata pieniędzy czynioną będzie akuracie w terminach podług umów, bez najmniejszego przetrzymywania i zwłoki; i że przy przyjmowaniu dostawowych produktów, przestrzegana będzie najsurowsza sprawiedliwość i zgoła nie będą miały miejsca, nie tylko ucisk, lecz najmniejsza próżna zwłoka.

Naczelnik Oddziału Bielajew.

Naczelnik Stołu Nikonowicz.

(899)

1. Prowiantski Departament Ministerium Wojennego ogłasza, iż na dostawę prowiantu i owsa, dla zaopatrzenia w następującym 1854m roku Woysk, znajdujących się w Bessarabskim Obwodzie i Guberniach: Ekaterynosławskiej i Chersońskiej (nie wchodzących do składu osiedlonych Chersońskiego oddziału), i Połtawskiej w M. Krzemieńczuku i Powiecie jego znajdujących się, przeznaczają się w Skarbowych Izbach tych Gubernij, targi 11go i przetargi 15go stycznia 1854 roku.

Ilość prowiantu i owsa i kondycye, na ośnowie których powinna się odbywać dostawa onych, objawione będą przy targach.

Na wyżej wymienione terminy wzywają się życzący z załogami, i stanowionemi Ustawą N a y w y ż e y zatwierdzoną dnia 17go października 1850go roku.

Tymczasem uprzednio Prowiantski Departament obwieszcza, iż życzącym zostawia się do woli, podjąć się dostawy w takiej ilości, w jakiej kto sam zechce i ubezpieczy akuratność jey prawnemi załogami; że opłata pieniędzy czynioną będzie akuracie w terminach podług umów bez najmniejszego zatrzymywania i zwłoki; i że przy przyjmowaniu dostawionych produktów przestrzegana będzie najsurowsza sprawiedliwość, i

zgoła nie będą miały miejsca nie tylko ucisk, lecz najmniejsza próżna zwłoka.

Naczelnik Oddziału Bielajew.

Naczelnik Stołu Nikonowicz.

1. Od Rzeczyckiego Ziemskiego Sądu ogłasza się: w zostającym pod zawiadowaniem tego Sądu Powiecie, wzięty człowiek Nikołaj Iwanow syn Raskatow, który się powiadał rodem Ekaterynosławskiej Gubernii Taganrogskiego powiatu ze wsi Sużynowa, obywatela Alexandra Demetriusza Kowalińskiego włościaninem i dwornym człowiekiem, wieku lat 20, przymiotów następujących: wzrostu średniego, włosów na głowie świątoruszych, na brodzie i wąsach jeszcze nie goli, oczu błękitnych, twarzy czystej, nosa krótkiego, prawe ucho przekłóte z przeciągniętym kołczykiem srebrnym wyłożonym, mówi czysto po rusku; że pomieniony człowiek utrzymuje się w Rzeczyckim mieście ostrogu od 12 dnia teraźniejszego miesiąca czerwca, i o zrobieniu o nim wiadomości, z tego Sądu pisano do Taganrogskiego takiegoż Sądu dnia dzisiejszego za N. czerwca 14 dnia 1833 roku. Assessor Jan Bielecki.

Sekretarz Andrzej Chitun. (961)

2. Od Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się: iż na oddanie w podrad pobudowania w mieście Telszach Obwachtu, temu, kto od wyliczonej podług śmiety summy 2,221 rubli 72 kopiejek srebrem, więcej odstąpienia uczyni, przeznaczony w Wileńskiej Skarbowej Izbie, dla targów termin 11 następującego września i we trzy dni po nim przetarg; a zatem życzący podjąć się takowego pobudowania, mają przybyć na pomienione terminy do pomienionej Izby z pewnemi ewikcyami. — Julii 8 dnia 1833 roku.

Assessor Józef Szulc.

Sekretarz Jamont.

Naczelnik Stołu Boratyński. (897)

3. Od Wileńskiej Izby Powszechnej Opieki niniejszym ogłasza się, iż w uicy przedawano się będzie z publicznego aukcyjnego targu, dwupiętrowy murowany dom, w mieście Wilnie, na Subocz ulicy, pod N. 32 położony, należący do sukcesorów zmarłego żyda Hillera Markiewicza, za zabezpieczenia na nim od roku 1809, za pożyczką obywatela Grafa Mobla, i niepowrócony dotąd dług Izby 858 rubli 183 kop. asygn. i 310 rub. 66 kop. srebr. oprócz procentów, i na procenty procentów, do czego przeznaczają się terminy, pierwszy 25, drugi 26 i trzeci ostateczny 29 dnia następującego miesiąca września. Życzący kupić dom ten, mogą przybyć do Izby Powszechnej Opieki, i widzieć w uicy ocenkę i opisanie domu. Lipca 14 dnia 1833 roku.

Непремъный Членъ Надворный Совѣтъ Пётръ Клейсмъ.

Секретарь Иванъ Солиманъ. (838)

3 Opieka Dworząńska powiatu Wileńskiego zawiadamia: iż domy w mieście Wilnie położone, a za skarbowe remanenta w wiedzy teyż Opieki zostające jako to: Domy Tomasza

Korwella z ogrodem, Pałac z Officynami Senatora Ogińskiego, dom zeszłego Doroski, połowa domu Deputata Franciszka Rewkowskiego, Dworki Aronowskie na Snipiszkach, Dworki Wazgirda z ogrodem i dwa Domy Prezydentowej Werewkinowej także z ogrodem, w dniach 7 i 10 nadobudzącego miesiąca sierpnia, będzie oddawać przez publiczną licytacyą w trzyletnią arendowną posesyą; koby więc życzył należeć do tych targów, ze chce przybyć z dostateczną ewikcyą do sali Sądu Powiatowego, gdzie o warunkach przedlicytacyonnych powezmie wiadomość, lub w Kancelaryi teyż Opieki poinformuje się. Dat 1833 roku lipca 13 dnia.

Członek Opieki Assessor Sądu Powiatowego Wileńskiego C. Wiłeyko.

Pismowódca Józef Karwowski. (873)

3. Sąd Exdywizorski na majątność Łuszczkowszczyznę w Płocie Lidskim leżącą, dziedzictwa W.W. Ignacego i Anieli Adamowiczów b. Sędziwa Gran. Płtu Lids. naznaczony, stosownie do swojego w roku teraźn. 1833 miesiąca maja 7 dnia uchybionego postanowienia, w dniu wczorajszym czyli 25 miesiąca junii ad fundum tegoż majątku zjechał się, lecz gdy obecnie na Sądach znajdujące się W.W. Ignacy Adamowicz b. Sędzia Gran. Płtu Lids. dziedzic majątku i dłużnik, oraz Józef Narbutt b. Sędzia Gran. Płtu Lids. i Jakób Ilcewicz wierzyciele, zgodnie do Sądu przynieśli prośby, aby dla nadchodzącej głównej połowej gospodarzkiej pory, też sądownictwo do jesieni odłożyć, z liczby zaś dalszych wierzycieli, jak nikt niejawił się, i takowemu zgodnemu żądaniu nie przeczyt; przeto Sąd Exdywizorski, przychyłając się do takowego zgodnego żądania wymienionych stron, sądownictwo swe w tym stopniu, na jakim w dniu 7 miesiąca maja zostało do dnia 16 miesiąca septembra 1833 roku odkłada; w jakim to czasie, aby wszyscy mający i mieć mogący jakie interessa do W. Ignacego Adamowicza, z dowodami swemi stawali pod zapowiedzianą amissyą zaleca; o czem aby Publiczność i wszystkie interessowane osoby wiedziały, niniejsze postanowienie dla trzykrotnego przez gazetę Kuryera Litt. ogłoszenie przestać do Redakcyi teyż Gazety deklaruje. Dat w Łuszczkowszczyźnie roku 1833 miesiąca junii 26 dnia.

Kazimierz Szukiewicz b. Sędzia Ziem. Płtu Lids. Exdywizor.

Paweł Przybytek Sędzia byłego Sądu Grodz. Płtu Lids. i Exdywizor.

Leopold Szyszko Exdywizor. (890)

Prenumerata.

Od dnia 1go teraźniejszego miesiąca Lipca, zaczęła się prenumerata na drugie półrocze i trzeci kwartał Gazety Kuryera Litewskiego. Cena zwyczajna:

Półrocznie: z pocztą: srebr. rub. 7 kop. 50.

Bez pocztą: — — 4 — 50.

Kwartałowie: z pocztą: srebr. rub. 4 — —

Bez pocztą: — — 2 kop. 50.

Uprasza się o wcześnie zapisywanie, ażeby Szanowni Prenumeratorowie, dla spóźnionego zaprenumerowania, nie doznali w odebraniu niezupełnej liczby Nrow, jak się, w pierwszym półroczu, dla niektórych, z prawdziwą dla Redakcyi nieprzyjemnością, stać się

Drukarnia A. Marciniowskiego.

Dzwala się drukować. Wilno. 1833. d. 24 Lipca.

CENZOR LEON BOROWSKI.